



Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Pf.III.20.163/2022/6/I.

Az I. r. felperes:

Felperes1; Cím2

Az I. r. felperes képviselője:

I., II., III. r. felperesi jogi képviselő neve, címe

A II. r. felperes:

Felperes2; Cím2

A II. r. felperes képviselője:

I., II., III. r. felperesi jogi képviselő neve, címe

A III. r. felperes:

Felperes3; Cím2

A III. r. felperes képviselője:

I., II., III. r. felperesi jogi képviselő neve, címe

Az I. r. alperes:

Alperes1; Cím1

Az alperes képviselője:

I., II., III. r. alperesi jogi képviselő neve, címe

A II. r. alperes:

Alperes2; Cím3

A II. r. alperes képviselője:

I., II., III. r. alperesi jogi képviselő neve, címe

A III. r. alperes:

Alperes3; Cím6

A III. r. alperes képviselője:

I., II., III. r. alperesi jogi képviselő neve, címe

A per tárgya:

szerződés érvénytelenségének megállapítása és járulékai

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Székesfehérvári Törvényszék 15.P.20.118/2021/22.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma: Felperes 23.

Í t é l e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A feljegyzett 712.000 (hétszáztizenkettőezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 15 napon belül a II.r. alperesnek 150.000 (egyszázötvenezer) forint, a III.r. alperesnek 63.750 (hatvanháromezer-hétszáztizen) forint másodfokú perköltséget, viseljék továbbá a fellebbezéssel felmerült költségeiket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az irányadó tényállás szerint az I.-II. r. felperesek 2007. október 3-án nyújtották be a hitelkérelmüket a II.r. alperes pénzintézetéhez.

[2] A kérelem 7. pontja kockázatfeltáró nyilatkozatot tartalmaz, hogy amely szerint a szerződésben rögzített devizaárfolyam napról napra változik, euro esetében 15%-os sávban, míg svájci frank esetében bármilyen irányban és bármilyen mértékben, ezért a fizetendő törlesztő részletek összege előre nem határozható meg. Amennyiben a forint árfolyama gyengül, a devizában megállapított törlesztőrészlet forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is megemelkedhet.

[3] „Fix törlesztőrészlettel nyújtott deviza hitelek esetében tudomásul vesszük, hogy amennyiben a kölcsön folyósítását követő naptári hónap negyedik napjától számított, a fix törlesztőrészlet periódus alkalmazásának tartamán belül a deviza Alperes1 által a havi törlesztési esedékességi időpontoknál alkalmazott deviza eladási árfolyama eltér a kölcsönszerződésben rögzített mértéktől, a törlesztő összegben a tőke és a hiteldíj egymáshoz viszonyított aránya változik. Abban az esetben, ha a deviza Bank által alkalmazott deviza eladási árfolyamának változása miatt a havi törlesztőrészlet csak a hiteldíj egy részének a megfizetésére elegendő, a hiteldíj fennmaradó része a tőke összegét növeli. Tudomásul vesszük, hogy az árfolyam, fentiekben részletezett, a fix törlesztőrészlet fizetése alatt történt kedvezőtlen változását az Alperes1 a fix törlesztőrészlet-periódus lejártával érvényesíti az új törlesztőrészlet összegében. Az árfolyamváltozás hatásaira figyelemmel ezért az új törlesztőrészlet összege jelentősen emelkedhet az eredeti, fix törlesztőrészlet összegéhez képest.

[4] Tudomásul vesszük, hogy az Alperes1 a fix törlesztőrészlet periódus alkalmazásának tartamán belül a kamat és kezelési költség változtatásokat érvényesíti, amelynek hatása a fix törlesztőrészlet összegét nem módosítja. Abban az esetben, ha a deviza Bank által alkalmazott hiteldíj változása miatt a havi törlesztőrészlet csak a hiteldíj egy részének a megfizetésére elegendő, a hiteldíj fennmaradó része a tőke összegét növeli. Tudomásul vesszük, hogy a hiteldíj fentiekben részletezett, a fix törlesztőrészlet fizetése alatt történt kedvezőtlen változását az Alperes1 a fix törlesztőrészlet-periódus lejártával érvényesíti az új törlesztőrészlet összegében. A hiteldíj változás hatásaira figyelemmel ezért az új törlesztőrészlet összege jelentősen emelkedhet az eredeti, fix törlesztőrészlet összegéhez képest.

[5] Kijelentjük, hogy a fentiekre figyelemmel a devizában nyilvántartott kölcsön folyósítását úgy kérjük, hogy az árfolyamváltozásokból eredő kockázat jellegét megértettük, a felmerülő kockázatot viseljük. Kijelentjük továbbá, hogy az Alperes1-vel szemben az általa alkalmazott deviza vételi és eladási árfolyamok változásának kockázatából eredően igényt nem érvényesítünk.”

[6] Ezen előzményeket követően az I. és II. r. felperesek, mint adósok és zálogkötelezettek, III. r. felperes, mint adós, valamint a II. r. alperes, mint hitelező és zálogjogosult 2007. október 26-án svájci frankban nyilvántartott, jelzálog típusú, közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződést kötöttek, amelynek alapján a II. r. alperes 8,9 millió forint

kölcsönt nyújtott a felperesek részére. A kölcsön 2007. október 20-i, az alperes által hivatalosan közzétett vételi árfolyamon 59.500 svájci franknak felelt meg.

[7] A szerződés rögzíti, hogy a kölcsön forintban kerül folyósításra, de a bank azt a folyósítás napján érvényes deviza vételi árfolyamon tartja nyilván.

[8] A felperesek a szerződéskötéskor is igazolták aláírásukkal, hogy a korábbi, az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatót elolvasták, megismerték.

[9] Az adósoknak a kölcsön után 4,95% -os ügyleti kamatot, továbbá 2,04 %-os kezelési költséget kellett fizetni, a változó mértékű THM a szerződéskötéskor 7,42% volt.

[10] A szerződés III.2. pontja rendelkezik a törlesztő részletek számáról, megfizetéséről.

[11] A 300 db részletből az első öt évben esedékes részleteknél az adósok részletfizetési kötelezettsége fix összegű volt: azaz 443.-CHF-nek megfelelően - a 2007. október 20-i eladási árfolyam alapján – 66.900.- forint.

[12] A szerződés tartalmazta, hogy amennyiben a kölcsön folyósítását követő naptári hónap negyedik napjától számított öt éven belül a hiteldíj, vagy a devizának a bank által alkalmazott eladási árfolyama eltér a jelen szerződésben rögzített mértéktől, akkor a bank egyrészt jogosult volt a befizetett tőke és hiteldíj egymáshoz viszonyított arányát megváltoztatni, másrészt a ki nem egyenlített hiteldíjrészt a tőkéhez hozzászámítani.

[13] Az öt év elteltét követően a törlesztőrészletek devizában való számítása az egyenletes törlesztőrészlet számításának módszerével történt; a törlesztő részlet összegét a bank az esedékesség napját megelőző napon érvényes deviza eladási árfolyam szerint meghatározta meg.

[14] Az alperes vállalta, hogy minden üzleti évben tájékoztatja adósokat éves elszámolásáról, továbbá az új részlet összegéről.

[15] A kölcsönszerződés magában foglalta a zálogkötelezettek tulajdonában álló ingatlanra megkötött jelzálogszerződést. A felek az ingatlan hitelbiztosítéki értékét 26,2 millió forintban határozták meg.

[16] A szerződés V.4. záró rendelkezéseinek egyik pontja az alábbiakat rögzíti:

[17] „Az Adósok és a Zálogkötelezettek a jelen szerződés aláírásával tudomásul veszik, hogy a forint/devizaárfolyam piaci mozgásából adódóan felmerül a veszteség kockázata. Az Adósok és a Zálogkötelezettek kijelentik, hogy tudomásuk van arról, hogy a jelen szerződés futamideje alatt a folyósítás napján érvényes, a Bank által alkalmazott forint/devizaárfolyamhoz képest a forint árfolyamának gyengülése esetén a devizában

megállapított törlesztő részletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Tudomásul veszik, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ők viselik. Az Adósok kijelentik, hogy az árfolyamkockázatból adódó veszteség lehetőségét gondos megfontolás tárgyává tették, és fizetőképességüknek megfelelően mérlegeltek.”

[18] Az adósok a fizetési kötelezettségüknek csak részben tettek eleget, majd felszólítás ellenére a hátralékukat nem egyenlítették ki, ezért a II. r. alperes a szerződést - közjegyzői okiratba foglaltan - 2013. május 22-én azonnali hatállyal felmondta.

[19] Az alperes a 2014. évi XL. törvény (DH2 tv.) szerinti elszámolását, valamint a 2014. évi LXXVII. törvény szerinti forint elszámolását 2015 áprilisában küldte meg a felpereseknek. Az elszámolás felülvizsgálynak minősül.

[20] A felperesek a módosított kereseti kérelmükben (15.P.20.195/2019/29., 15.P.20.118/2021/10. beadvány) a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérték arra hivatkozással, az nem tartalmaz a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996 évi CXII törvény (Hpt.) 203. § (6), (7) bekezdéseinek, valamint a 2/2014.PJE határozatnak megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázatról, ezért ennek kockázatát az adósokra terhelő szerződéses kikötés tisztességtelen, ami a szerződés egészének érvénytelenségét okozza.

[21] A pénzintézetnek részletesen be kellett volna mutatnia az árfolyamváltozás pénzügyi-gazdasági összefüggéseit, annak következményét, a gazdasági környezet változásával való kapcsolatát, és egy kirívó árfolyamemelkedés példáján kellett volna modellezni a változás következményeit, számszaki hatását. A „jelentős” szó használata - a változás mértékével összefüggésben - nem nyújt megfelelő tájékoztatást, annak kritériumait az EUB a C-26/13., C-186/16., C-483/16., C-51/17., C-609/19., C-776/19., és C-782/19. sz. ítéleteiben munkálta ki.

[22] A felperesek a szerződés teljes érvénytelenségét azon indokkal is állították, hogy a 2014.évi XXXVIII. törvény (DH1.) törvény a különmemű árfolyamok alkalmazását előíró szerződéses feltétel tisztességtelenségét és érvénytelenségét mondta ki, aminek következtében ezen rendelkezések kiestek a szerződésből. A devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződésben a vételi és eladási árfolyamok, mint átszámítási árfolyamok alkalmazhatóságának hiányában azonban nem számítható ki sem a kölcsön, sem a törlesztőrészletek összege, ami miatt a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdésébe ütközik.

[23] A felperesek arra hivatkoztak, hogy a DH1 tv. 3.§. (2) bekezdése és az rPtk.231.§. (2) bekezdése a jelen esetben nem irányadó: az érvénytelenség jogkövetkezményeként a jogszabályban foglalt MNB árfolyam alkalmazása helyett - az EUB a C-118/17. és C-932/19. EUB ítélet szerint - lehetőségük van az eredeti állapot visszaállítását kérni.

[24] A felperesek álláspontja szerint az EUB C-932/19. számú ítélete éppen azt támasztja alá, hogy - a 93/13 EGK irányelv 6. cikk (1) bekezdésének sérelme nélkül - a nemzeti bíróság valamely tisztességtelen feltételt csak abban az esetben helyettesíthet a

nemzeti jog diszpozitív rendelkezésével, amennyiben teljesülnek az alábbiak szerinti kritériumok, azaz : a tisztességtelen kikötés nem fejt ki joghatást; a visszatartó erő érvényesül; a tisztességtelen kikötés nélküli, eredeti ténybeli és jogi helyzet helyreáll; és a fogyasztó kivételes védelme ezt indokolja (vagyis a teljes érvénytelenség éppen őt büntetné).

[25] Az EUB C-932/19. számú ítélete értelmében tehát az érvénytelenség esetén olyan jogkövetkezményt kell alkalmaznia a nemzeti bíróságnak, ami lehetővé teszi azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, amelyben a fogyasztó a tisztességtelen feltételek hiányában lett volna. Az elbírálás során a fogyasztói érdekek elsődlegességét, és azt kell figyelembe venni, hogy a jogkövetkezmény levonása eredményeként különösen káros következmények ne ériék a fogyasztót. A fentiek alapján tehát - a jogszabályban rögzített MNB árfolyam alkalmazásával szemben - lehetőségük van a számukra kedvezőbb módon az eredeti állapot visszaállítását kérni.

[26] A felperesek a szerződés érvénytelenségének jogkövetkezményeként - a 13/93/EGK irányelv szerinti visszatartó erő elvére hivatkozással - elsődlegesen az eredeti állapot visszaállítását kérték azzal, hogy a fogyasztói érdekük szerint a kölcsön kamat, díj és költségmentes elszámolását kell alkalmazni. Ennek megfelelően a fennálló tartozásuk 4.758.560.- forint, mivel a kapott 8.900.000.-forint kölcsönre ez idáig 5.141.440.- forint összegben teljesítettek.

[27] A felperesek másodlagosan a szerződés hatályossá nyilvánítását kérték akként, hogy 180.- forintos árfolyam alkalmazása mellett 8.022.326.- forint a tartozásuk.

[28] Az alperesek a kereset elutasítását, és a felperesek perköltségben való marasztalását indítványozták.

[29] Az álláspontjuk szerint az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás egyértelmű, érthető és világos volt, egyúttal megfelelt mind a Hpt. 203. §-ban, mind a 2/2014. sz. PJE határozatban foglaltaknak, valamint az EUB C-26/13., C-186/16., C-118/17. és C-51/17. számú ítéletekben megfogalmazott kritériumoknak. Az alperesek hivatkoztak a Kúria Pfv.V.20.348/2017/5., Pfv.I.21.135/2020/6., Gfv.VI.20.314/2020/17. sz. ítéleteire, amelyek a perbelivel egyező tájékoztatást megfelelőnek minősítették.

[30] A kapott információkból a felperesek számára kiderült, hogy az árfolyam kedvezőtlen változásának nincs felső határa, és ez akár jelentős terhet is jelenthet számukra a törlesztésben.

[31] A tájékoztatásnak nem kellett kiterjednie sem a változás mértékére, sem arra, hogy milyen gazdasági, pénzügyi folyamatok, hogyan befolyásolhatják az árfolyam alakulását.

[32] Az alperesek utaltak a Fővárosi Ítéltábla 34.Gf.40.735/2018/7/I. sz. ítéletére, amely szerint a pénzintézetnek nem kellett makrogazdasági elemzéseket végeznie a fogyasztó számára a kockázattal összefüggésben a keresztárfolyamokat befolyásoló tényezőkről, az

azok mögött húzódó működési mechanizmusról, mert ezek a kockázat reális felmérését egy átlagos fogyasztó számára nem teszik átláthatóbbá, követhetőbbé, felmérhetőbbé.

[33] Nem írható az alperesek terhére, hogy a későbbiekben a deviza árfolyama jelentősen megemelkedett.

[34] Az alperesek - az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása körében elfoglalt felperesi álláspontot vitatva - előadták, a DH1. törvény az árfolyamrésből eredő érvénytelenségi okot kiküszöbölve az MNB árfolyam alkalmazását írta elő, ami alapján a felek között a felülvizsgált elszámolás megtörtént.

[35] A C-932/19. sz. EUB ítélet az EUB korábbi joggyakorlatát pontosítva a tisztességtelen kikötések nélküli teljesíthetőség és az uniós jog által kijelölt korlátoknak való megfelelés talaján deklarálja, hogy nem a fogyasztó akarata, vagy a fogyasztó számára kedvezőség a fő szempont a szerződés fennmaradása lehetőségének vizsgálata körében.

[36] A C-932/19. sz. EUB ítélet lehetővé tette - akár a fogyasztó akaratával (eredeti állapot visszaállítása) szemben - a DH törvények szerinti elszámolás alkalmazhatóságát jogkövetkezményként, amennyiben ezzel lehetővé válik annak a jogi és ténybeli helyzetnek a helyreállítása, amiben a fogyasztó a tisztességtelen kikötések hiányában lenne, és lehetővé válik

[37] az érvénytelenség okának olyan módon való küszöbölölése, hogy a felek közötti értékegyensúly fennmaradjon, megakadályozva bármelyik fél jogalap nélküli gazdagodását.

[38] A DH törvények szerinti elszámolás és az MNB árfolyam alkalmazásával helyreállítható azon jogi és ténybeli helyzet, amiben az árfolyamrés elszámolása nélkül volt a fogyasztó.

[39] A C-26/13. EUB ítélet 3. pontja kimondta, ha a szerződés a tisztességtelen feltétel elhagyásával nem teljesíthető, a 93/13/EGK fogyasztóvédelmi irányelvvel nem ellentétes az a nemzeti szabály, amely lehetővé teszi a bíróság számára a tisztességtelen feltétel helyett a nemzeti jog diszpozitív szabályának alkalmazását. Ezen szabály a rPtk. 231. § (2) bekezdése, mely szerint a más pénznemben meghatározott tartozást a fizetés helyén és idején érvényben lévő árfolyam alapulvételével kell átszámítani. Ezen árfolyam pedig az MNB hivatalos deviza árfolyama. Ezen jogi okfejtést támasztotta alá a C-118/17. EUB ítélet 51. és 54. pontja is, mely szerint a kötelező érvényű jogszabályi rendelkezéseket tükröző szerződési feltételek nem tartozhatnak a 93/13/EGK fogyasztóvédelmi irányelv hatálya alá.

[40] Az alperesek arra is hivatkoztak, hogy az eredeti állapot visszaállításának azon okból sem lehet helye, hogy a kölcsön nyújtása használati kötelem.

[41] A Székesfehérvári Törvényszék a fellebbezéssel támadott ítéletével a felperesek kereseti kérelmét elutasította. Egyetemesen kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül

fizessenek meg a II.r. alperesnek 317.500 forintot, míg a III.r. alperesnek 127.500 forintot. Megállapította, hogy a feljegyzett 534.000 forint illetéket az állam viseli.

[42] Az elsőfokú bíróság az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás elégtelenségére vonatkozó kereseti kérelem elutasításával kapcsolatosan előre bocsátotta, hogy a II.r. alperes által adott árfolyamkockázati tájékoztatást a Kúria már több perben is értékelte, és azt nem minősítette tisztességtelennek. A felperesek jelen eljárásban sem hivatkoztak olyan körülményre, amely a tájékoztatás fentiekől eltérő értékelését indokolná.

[43] Az elsőfokú bíróság értékelte, hogy a felperesek maguk nyilatkoztak akként, hogy egy korábbi devizakölcsönük kiváltása céljából azért választották ezt a konstrukciót, mivel a deviza alapú kölcsön törlesztése kedvezőbb volt a forint kölcsönénél, de tisztában voltak azzal, hogy az árfolyam későbbi alakulása befolyásolja az általuk fizetendő részleteket. Azt is állították, hogy az ügyintéző a várható kockázat mértékét illetően félrevezette őket, mert egy minimális, 20 év alatt mindössze 180-182 forint közötti árfolyamváltozásra hivatkozott.

[44] A felperesek előadták, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatót nem olvasták el, pusztán annak aláírására került sor, ugyanakkor azzal érveltek, hogy legfeljebb 10-15 %-os emelkedéssel kalkuláltak, mert a tájékoztató szerint euró esetében ebben a sávban volt várható az árfolyam változás; a felperesek tehát számoltak az árfolyamkockázattal.

[45] A felperesek utaltak arra is, hogy a közjegyző a szerződést sietősen, felszínesen olvasta fel; kérdéseket pedig azért nem tettek fel, mert azt feltételezték, hogy az eljáró ügyintéző minden lényeges információt megadott.

[46] A törvényszék álláspontja szerint a fentiekből az következik, hogy a felperesek a szerződéskötésükkor nem vitatottan a deviza kölcsön konstrukció lényegével tisztában voltak, azaz azzal, hogy a bank devizában tartja nyilván a kölcsönt, és az adósoknak a teljesítés időpontja szerint változó árfolyamon kell megfizetniük a törlesztőrészleteket, vagyis az árfolyam változásától függ a havi törlesztőrészlet összege.

[47] Az elsőfokú bíróság értékelte szerződéskötést megelőző tárgyalásokon eljáró banki dolgozó (tanú) tanúvallomását, aki az általános gyakorlatra hivatkozással megerősítette, hogy a kölcsön konstrukciójának ismertetése során maga is elmondta, hogy a devizakölcsön alacsonyabb kamatozása a forint kölcsönénél, ám az árfolyam későbbi változása miatt a törlesztőrészlet összege emelkedhet és csökkenhet is, noha az árfolyam emelkedésének a fogyasztó fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását külön nem modellezték.

[48] A tanú vallomása alátámasztotta, hogy a tájékoztatót minden esetben ismertették, hangsúlyozták a jelentős kockázatot, azt, hogy a törlesztőrészlet összege akár a többszörösére is emelkedhet.

[49] Az elsőfokú bíróság - a pénzintézet által adott tájékoztatás tisztességtelensége/tisztességessége megítélése során – figyelembe vette, hogy a felperesek a

szerződés megkötését megelőzően közel egy hónappal kaptak tájékoztatást a konstrukció lényegéről és az árfolyamkockázatról, tehát megfelelő idő állt rendelkezésükre az információk értékelésére, és annak tükrében a hitel felvételéről, illetve az árfolyamváltozásból eredő kockázat vállalásáról dönteni.

[50] Az elsőfokú bíróság a csatolt szerződéses közokirat tartalma, a felperesek előadása, illetve a tanúként meghallgatott banki dolgozó tárgyilagos tanúvallomása alapján azt állapította meg, hogy a felperesek a deviza alapú hitelkonstrukciót - a kedvezőbb kamatozásra és az azzal ellensúlyozott árfolyamkockázatra kiterjedően is - megismerték, és az árfolyamkockázatot elfogadva szerződtek a pénzintézettel.

[51] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a csatolt külön kockázatfeltáró nyilatkozat (15.P.20.195/2019/36.), valamint az azt kiegészítő, a kölcsönszerződés (15.P.20.195/2019/42/3.) V.4. záró rendelkezéseibe foglalt tájékoztató teljes egészében megfelel a Hpt. szerződéskötéskor hatályos 203. §-ban, valamint a 2/2014. és a 6/2013-as PJE határozatokban foglalt kritériumoknak, valamint a felperesek által felhívott uniós döntésekben megfogalmazott feltételeknek.

[52] A hatályos szabályozás szerint a pénzintézeteknek fel kellett tárnuk a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásul vételét az ügyfél az aláírásával igazolta. Az aláírt nyilatkozatnak tartalmaznia kellett az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletre.

[53] A fentieknek megfelelően a II.r. alperes által adott tájékoztatás részletesen rávilágított az árfolyamváltozás törlesztőrészletre gyakorolt hatására, az árfolyam akár jelentős mértékű emelkedésének lehetőségére, ami fokozott kockázatot jelent az adós számára. A II.r. alperes tájékoztatása közérthetően írja le, hogy a svájci frank árfolyama napi szinten bármilyen irányban és bármilyen mértékben változhat.

[54] Az elsőfokú bíróság kitért arra, hogy a II.r. alperes az őt terhelő tájékoztatási és együttműködési kötelezettségnek eleget tett, és a megfelelő időben informálta a felpereseket ahhoz, hogy ők a vállalt pénzügyi kötelezettségeiket és a kockázatokat felmérve dönthessenek a kölcsönszerződés aláírásáról.

[55] A 6/2013. PJE határozat szerint a fogyasztó terhére esik, amennyiben a kapott tájékoztatást nem olvassa el, vagy a számára nem egyértelmű szöveg tisztázását elmulasztja.

[56] Az elsőfokú bíróság az EUB C-186/16., C-51/17., C-227/18., C-609/19. számú ítéletekben foglaltak együttes figyelembevételével azt állapította meg, hogy az árfolyamkockázat mibenléte, a kockázatvállalás módja, az árfolyam változásának a pénzügyi kötelezettségeikre gyakorolt hatása a perbeli tájékoztatás alapján átlátható volt felperesek számára.

[57] A tájékoztató alapján megismerhető volt, hogy a forint árfolyama a futamidő alatt a deviza árfolyamához képest jelentősen leértékelődhet – ugyanis az árfolyam jelentős emelkedésének lehetőségéről ad tájékoztatást –, továbbá a devizakamat is változhat. Mindez

azt jelenti, hogy a devizában nyilvántartott kölcsön forint ellenértékének és a törlesztő részlet összegének a megváltozása miatt a fizetési kötelezettség mértéke is megváltozhat, amellyel az adósok tisztában voltak.

[58] Az elsőfokú bíróság egyetértett az alperes azon okfejtésével, hogy a közérthetőség és az átláthatóság sérelmével járt volna egy olyan tartalmú tájékoztatás, amelyben a pénzügyi közgazdasági folyamatokat, pénzügyi összefüggéseket, makrogazdasági elemzéseket értékelve olyan széleskörű információkat nyújt az adósok számára, aminek a megértése nem várható el egy átlagos pénzügyi, gazdasági ismerettel rendelkező fogyasztótól.

[59] Az elsőfokú bíróság akként foglalt állást, hogy a II.r. alperes által nyújtott tájékoztatás alapján az adósoknak kellett tudnia felmérni, hogy teljesítőképességük egy jelentős mértékű árfolyamváltozás esetén meddig terjed, milyen mértékű kockázatot tudnak vállalni.

[60] A vártnál jóval nagyobb mértékű árfolyam változás bekövetkezte az érvénytelenség körében nem vizsgálható, ugyanis az érvénytelenség fennálltát a szerződéskötés szerinti állapotokra, körülményekre tekintettel lehet értékelni.

[61] A fentiek tükrében az elsőfokú bíróság az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás elégtelenségére alapított, a szerződés érvénytelenségének megállapítására és a jogkövetkezmények levonására irányuló keresetet elutasította.

[62] Az elsőfokú bíróság alaptalannak ítélte a felperesek azon érvelését is, miszerint az árfolyamrész DH1 törvény szerinti érvénytelenségére tekintettel a kölcsönösszeg és a törlesztőrészek összege - árfolyam hiányában – nem számíthatók ki, a szerződés ezért nem teljesíthető, így érvénytelen.

[63] A felperesek állításával szemben a törvényszék kifejtette, hogy a jogalkotónak a 93/13/EGK irányelvet, C-26/13. és C-118/17. sz. ítéletet nem sértő módon lehetősége volt a tisztességtelenség olyan módon történő kiküszöbölésére, hogy a különmemű árfolyamok helyett az MNB által jegyzett árfolyam használatát írta elő az elszámoláshoz.

[64] A hivatkozott uniós ítéletek éppen arról rendelkeznek, hogy a tisztességtelen kikötés a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével behelyettesíthető, amennyiben a fő cél (a megsemmisítés helyett) a felek jogait és kötelezettségeit érintő egyenlőség, azaz a valódi egyensúly ezáltal megteremthető. A jogalkotó ezen cél érdekében döntött - a rPtk. 231. § (2) bekezdése alkalmazásával - arról, hogy a fizetés helyén és idején érvényben lévő azon árfolyam alapulvételével kell átszámítani a tartozást, ami a kereskedelmi bankok árfolyamaitól független, azaz az MNB hivatalos deviza árfolyamán. Ezen jogszabályi módosítással lehetett a felek közötti egyensúlyt biztosítva az érvénytelenségi okot oly módon kiküszöbölni, hogy a fogyasztó az árfolyamrész elhagyásával teljesíthessen.

[65] A C-932/19. EUB ítélet az érvénytelenség jogkövetkezményeként szintén azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását célozza, amelyben a fogyasztó a tisztességtelen

szerződéses rendelkezés nélkül lett volna [44]. Azonban az eredeti állapot visszaállítására irányuló fogyasztói akarat elsődlegességére vonatkozó felperesi értelmezéssel szemben az ítélet arról rendelkezik, hogy nem tisztességtelen azon nemzeti szabályozás, amely arra kötelezi a bíróságot, hogy a hivatalos árfolyamot alkalmazza anélkül, hogy lehetőséget biztosítana a bíróság számára, hogy helyt adjon a fogyasztó azon indítványának, amely a teljes szerződés érvénytelenségének megállapítására irányul [49], [50]. A nemzeti szabály által előírt kötelezettség a bíróság számára még akkor sem ellentétes a fogyasztóvédelmi irányelvvel, ha a bíróság úgy ítéli meg, hogy a szerződés fenntartása ellentétes a fogyasztó érdekeivel, figyelemmel az árfolyamkockázatból eredő további teher viselésére is, abban az esetben, ha a bíróság számára a mérlegelés – anélkül, hogy a fogyasztó ezen irányú szándéka elsőbbséget élvezne – továbbra is adott annak eldöntésében, mely jogkövetkezményt alkalmazva van inkább lehetőség a ténybeli és jogi állapot helyreállítására.

[66] Az elsőfokú bíróság tehát az árfolyamrés tisztességtelenségének jogkövetkezményeként a DH1 törvény rendelkezéseit vette figyelembe: a kölcsönszerződésnek ugyanis kizárólag ezen kikötése érvénytelen, amely érvénytelenség - a fogyasztó érdekének megfelelően - kiküszöbölhető az MNB árfolyamának behelyettesítésével.

[67] A szerződés érvénytelensége iránti kereseti kérelmet tehát a felperesek által felhozott, ezen indok sem támasztja alá.

[68] A felperesek a fellebbezésükben az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérték azzal, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az I.r. és II.r. felperesek, mint adósok és zálogkötelezettek, valamint a III.r. felperes, mint adós, továbbá a II.r. alperes, mint hitelező és zálogjogosult között 2007. október 26-án létrejött svájci frankban nyilvántartott jelzálog típusú kölcsönszerződés érvénytelen.

[69] Az érvénytelenség jogkövetkezményeként elsődlegesen az eredeti állapot helyreállítását indítványozták azzal, hogy a felperesek tartozása a III.r. alperes felé egyetemlegesen 4.758.560,- Ft; másodlagosan a szerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítását kérték akként, hogy a felperesek tartozása egyetemlegesen a III.r. alperes felé 8.022.326,- Ft.

[70] A perköltségre igényt tartottak.

[71] Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tisztességtelensége körében hangsúlyozták, hogy a kockázatfeltárás célja, hogy felhívja a pénzügyi szempontból tájékozatlan fogyasztó figyelmét a kockázat korlátlanágára, azaz arra, hogy számára a megnövekedett törlesztés terhe elviselhetetlenné válhat.

[72] Az EUB több ügyben, köztük a C-51/17., C-186/16. és C-609/19. számú ügyekben lefektette a kockázatfeltárás minimális követelményeit, amelyeknek azonban a pénzügyi intézet által a jelen esetben adott tájékoztatás nem felel meg.

[73] A felperesek álláspontja szerint a jelen szerződésben feltüntetett „jelentős” kockázat csupán azt takarja, hogy a törlesztőrészlettel együtt a tőkeösszeg forintban számított értéke is emelkedhet, azonban nem világít rá arra, hogy magának az emelkedésnek milyen valós, reális, „jelentős” kockázata van.

[74] A felperesek kifejtették, hogy az EUB C-609/19. számú ítéletének 49. pontja utal az EUB 51/17. ítéletének 74. pontjára, miszerint a tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam törvényes fizetőeszköze súlyos leértékelődésének, és a külföldi kamatláb emelkedésének a törlesztőrészletre gyakorolt hatására, azaz az összes szerződési feltétel kumulatív hatását értékelni kell. Ehhez a számszaki példák, a táblázatos szemléltetés nem mellőzhető.

[75] Ennek alátámasztására a felperesek a fellebbezésükben a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.067/2021/11/II. számú ítéletének [16]-[21] pontjait idézték.

[76] A felperesek hivatkoztak a jelen perbelivel lényegileg azonos tartalmú kockázatfeltárást tartalmazó, az MKB Bank Zrt. elleni 3.Pf.20.360/2021/10/II. számú ítéletben kifejtettekre, és az [57]-[62] bekezdéseket idézve kiemelték, hogy az árfolyamkockázatra, az árfolyamrésre és az egyoldalú módosításra vonatkozó szerződési feltételek együttes hatása mellett a fogyasztó nem láthatja át, hogy a fizetési kötelezettségének módosulása mely feltételre, vagy feltételekre vezethető vissza. Ebből következően pedig a fogyasztó nincs abban a helyzetben, hogy a fizetési kötelezettségét, illetve annak változási mechanizmusát előre lássa, vagy azt utóbb ellenőrizni tudja. Mindez az átláthatóság hiányát, ezáltal a tájékoztatás elégtelenségét eredményezi.

[77] A felperesek rámutattak, hogy a kumulatív hatás ismertetése a II.r. alperes által a jelen ügyben adott tájékoztatásból hiányzik.

[78] Az EUB C-609/19. döntésére visszautaló EUB C-670/2020. ítéletre hivatkozva a felperesek kiemelték, hogy a gazdasági ellehetetlenülésre történő figyelmeztetést a jelen ügyben adott tájékoztatás is nélkülözi.

[79] A felperesek a C-670/20. EUB ítélet indokolásának egyes részeit kiemelve hangsúlyozták, hogy a tájékoztatás tisztességességének megítéléséhez a kölcsönszerződés megkötése körülményeinek összességét kell figyelembe venni; köztük azt is, hogy tájékoztatták-e a fogyasztót a kötelezettségvállalásának terjedelmét esetlegesen befolyásoló valamennyi olyan tényezőről, amely révén felmérheti az általa felvett kölcsön teljes költségét. A fogyasztónak át kell tudni látni a szerződés teljes időtartama alatt esetlegesen felmerülő költséget.

[80] A felperesek álláspontja szerint a korlátlan törlesztőrészlet emelkedés fogyasztóval történő beláttatásához, megértetéséhez nem elegendő – a magyar szerződéskötési gyakorlatban fellelhető - azon figyelmeztetés, hogy az árfolyamváltozás „előre ki nem számítható többletköltséget okozhat”.

[81] A C-670/20-as EUB ítélet indokolásában foglaltak alapján a felperesek hangsúlyozták, hogy a tájékoztatás megfelelőségéhez, átláthatóságához nem mellőzhető az árfolyammechanizmus ismertetése, ugyanis a forint leértékelődés, valamint a devizakamatok változásának a törlesztőrészletre gyakorolt hatása megértéséhez, felméréséhez nem elegendő az „jelentősen emelkedik” szövegű figyelmeztetés.

[82] A felperesek kitértek arra, hogy az intervenció sáv bemutatásának a hiánya miatti tisztességtelen tájékoztatás abban gyökerezik, hogy fogyasztóknak adott információk azon a feltételezésen alapultak, hogy az árfolyam tartósan stabil marad, hogy a kölcsön pénzneme és a fizetés pénzneme közötti átváltási arány a szerződés teljes időtartama alatt stabil marad. A kockázatfeltárás ezért nem tartalmazza a devizaárfolyamokra ható gazdasági háttér bemutatását.

[83] Az EUB C-670/2020 ítélet szerint a fogyasztóknak adott tájékoztatás akkor megfelelő, ha abból kitűnik a gazdasági ellehetetlenülés reális esélye. Ehhez pedig nélkülözhetetlen, hogy a tájékoztatás alapján a fogyasztó be tudja látni a szerződés teljes időtartamának költségét, valamint a korlátlan törlesztőrészlet emelkedés lehetőségét. Ezáltal nem mellőzhető sem az árfolyammechanizmus ismertetése részletes felvilágosítás alapján, és nem mellőzhető az intervenció sáv bemutatása, valamint a gazdasági háttér bemutatása sem.

[84] Az EUB C-499/13. ítélet megfogalmazta, hogy a szabványzáradékkal (fogyasztói elismeréssel) nem lehet sem bizonyítani, sem pótolni a tájékoztatás megtörténtét, a fogyasztót tájékoztatni kell a kockázatról, és nem elegendő nyilatkoztatni, hogy azt megértette.

[85] A EUB C-186/16. számú döntés 3. pontja értelmében a szerződési feltétel tisztességtelen jellege mindig az érintett szerződés megkötésének időpontjához viszonyítva értékelendő azon körülményekre figyelemmel, amelyekről a szolgáltatónak a szerződés megkötésének időpontjában tudomása lehetett, és amelyek az említett szerződés későbbi teljesítésére kihathattak.

[86] Az EUB C-609/19. számú ítélet [51] és [52] pontja alapján a felperesek hangsúlyozták, hogy az átláthatóság követelményének teljesüléséhez a tájékoztatásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy a fogyasztó ne csak az árfolyamváltozás esetleges kedvezőtlen következményeit értse meg, hanem azt a tényleges kockázatot is megértse, aminek a devizában nyilvántartott kölcsön felvétele esetén a szerződés teljes időtartama alatt kiteszi magát.

[87] A felperesek kitértek arra is, hogy a tájékoztatásnak tekintettel kell lenni a fogyasztók korlátozott racionalitására is.

[88] A felperesek álláspontja szerint a perbeli kockázatfeltárás a fentiekben felsorolt minimális követelményeknek nem felelt meg, csak az általánosság szintjén mozgott, ezért a perbeli kockázatfeltárás tisztességtelen, ami a kölcsönszerződés érvénytelenségéhez vezet.

[89] A felperesek fellebbezési érvelése szerint téves az elsőfokú bíróságnak a tisztességtelen árfolyamrés alkalmazandó jogkövetkezménye tekintetében elfoglalt, és az EUB C-932/19. számú ítéletével alátámasztott álláspontja.

[90] A felperesek szerint abból kell kiindulni, hogy a 2/2014. PJE határozatban kifejtettek értelmében az árfolyamrés nem világos, és nem érthető volta miatt tisztességtelen, azonban annak elhagyása, és az átszámítási árfolyam hiánya miatt a szerződés nem teljesíthető, ami a szerződés teljes érvénytelenségét okozza.

[91] A felperesek kifejtették, hogy az érvénytelen árfolyamrésre vonatkozó kikötés tisztességtelensége miatt érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánítása körében a Kúria gyakorlata és az EUB joggyakorlata eltér.

[92] A 93/13. EGK irányelv 6. cikk (1) bekezdésének az EUB C-26/13. sz. ítéletében kifejtett értelmezése szerint amennyiben a szerződés a tisztességtelen szerződési feltétel elhagyása esetén nem teljesíthető, úgy a tisztességtelen feltételt a nemzeti jog diszpozitív rendelkezése helyettesíti.

[93] A Kúria jogértelmezése és a 2/2014. PJE határozat szerint amennyiben létezik olyan nemzeti diszpozitív szabály, amellyel a teljes érvénytelenségi ok kiküszöbölhető, úgy ezt a jogkövetkezményt kötelezően kell alkalmazni.

[94] Ezzel szemben az EUB joggyakorlatával egyező felperesi álláspont szerint a helyettesítés, azaz a tisztességtelen feltételnek a nemzeti jog diszpozitív szabályával való helyettesítésére csak és kizárólag abban az esetben van lehetőség, amennyiben az a fogyasztó számára hátránnyal nem jár, illetve erről a kivételes védelemről a fogyasztónak joga van lemondani.

[95] A DH.1. törvény 3. § (2) bekezdése, - mint általánosan és minden esetben alkalmazandó norma - sérti az EUB által lefektetett alapelveket.

[96] Mivel tehát a DH.1. törvény 3. § (1) bekezdésébe foglalt jogkövetkezmény alkalmazása sérti a közösségi normákat, úgy - ennek alkalmazását mellőzve - a bíróságnak az árfolyamrés tisztességtelensége miatt a szerződés teljes érvénytelenségét kell megállapítania.

[97] A Kúria azon álláspontjával szemben – miszerint a jogkövetkezmények vonatkozásában elsősorban a felek közötti egyensúly megtartására kell törekedni -, az EUB ítéleteiből az szűrhető le, hogy a legnagyobb fogyasztói védelmet, ugyanakkor a pénzügyi szolgáltató szempontjából a visszatartó erőt a teljes érvénytelenség megállapítása jelenti. Éppen ezért a szerződés csak kivételes esetben, akkor tehető érvényessé, amennyiben a teljes érvénytelenség megállapítása, a szerződés megsemmisítése a fogyasztót kifejezetten büntetné.

[98] A fogyasztói szerződések esetén lényegében a Ptk. 237. § (2) bekezdésének alkalmazhatóságát az EUB szűkíti. Ez tükröződik az EUB C-26/13. számú ítélet [83] - [85]

pontjából, a C-212/20. sz. döntés [72.] pontjából, valamint a C-321/20. sz. döntés [2] pontjában is.

[99] A C-932/19. ítélet [48] pontja értelmében a nemzeti jog diszpozitív szabályával való helyettesítés útján a szerződés érvényessé nyilvánításának, mint lehetséges jogkövetkezménynek az alkalmazásáról a fogyasztó le is mondhat.

[100] A felperesek rámutattak, hogy amennyiben egyéb érvénytelenségi ok nem merül fel, úgy a perbeli esetben a DH.1. törvény 3. § (2) bekezdésének alkalmazása súlyosan hátrányos a fogyasztó felperesre, ezzel sérül a 93/13. EGK irányelv alapvető, fogyasztóvédelmi célja, ugyanakkor a szerződés érvényessé nyilvánításával a visszatartó erő nem valósul meg.

[101] A felperesek álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti a rPtk. 209. § (1) bekezdését, 209/A. § (2) bekezdését, 239. § (2) bekezdését, rHpt. 203. § (1), (6) és (7) bekezdését, valamint az EUB C-51/17., C-186/16., C-26/13., C-932/19., C-212/20., C-321/20. és C-609/19. sz. ítéletét.

[102] A II. r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, és a felperesek perköltségben marasztalását kérte.

[103] Az árfolyamkockázat körében az elsőfokú eljárásban előadott érveit fenntartva hangsúlyozta, hogy sem az EUB-, sem a magyar bírósági joggyakorlatban nem történt olyan változás, amely indokolná az árfolyamkockázat megítélésével kapcsolatosan már kialakult joggyakorlattól való eltérést, beleértve a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.1.60.015/2021/15. számú döntését is.

[104] A fellebbezési ellenkérelméhez csatolta a Kúria több, különböző tanácsa által meghozott ítéleteket, amelyek mindegyikében a jelen perben vizsgált tájékoztatással azonos árfolyamkockázati feltárás megfelelőségét állapították meg.

[105] A II.r. alperes kifejtette, hogy a C-932/19. sz. EUB ítélet értelmében nem ütközik a 93/13 EGK irányelv 6. cikk (1) bekezdésébe a DH.1 törvény azon rendelkezése, amellyel a felek közötti egyensúly helyreállítása céljából – akár a fogyasztó akarata ellenére is - az árfolyamrésre vonatkozó tisztességtelen feltétel helyébe az MNB középárfolyam alkalmazása kerül.

[106] A hivatalos árfolyam alkalmazásának és ezáltal a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánításának a feltétele az, hogy a bíróság meg tudja állapítani, hogy a nemzeti jogszabályban így előírt intézkedések megtétele valóban lehetővé teszi azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását, amelyben a fogyasztó a tisztességtelen kikötés hiányában lett volna.

[107] (A fenti körben az EUB C-932/19. ítélet az EUB C-483/16. számú ítélet [53.] pont és C-118/17. sz. ítélet [44] pontra utal vissza.)

[108] A jogi és ténybeli állapot helyreállítása körében annak vizsgálatát írják elő, hogy a DH. törvények a fogyasztó számára biztosítják-e az eladó vagy a szolgáltató – a fogyasztó kárára az említett tisztességtelen feltételek alapján való – gazdagodásának visszatérítéséhez való jogot.

[109] Az alperesi álláspont szerint a DH. törvények ezt biztosítják, ugyanis mind az árfolyamrés, mind az egyoldalú módosítás kikerül a szerződésből annak megkötésétől kezdődően, ezek a fogyasztót nem kötik, továbbá a DH.2 törvény biztosítja az árfolyamrésből és az egyoldalú módosításból eredő gazdagodás visszatérítését a fogyasztó részére. (2014. évi XL. törvény [DH.2. tv.] az elszámolási elvek alatt.)

[110] A fenti szabályozás tehát nem ellentétes, hanem éppen összhangban áll az érvénytelenség azon elsődleges jogkövetkezményével, hogy a semmis kikötés a felek jogaira, kötelezettségeire kihatást nem gyakorolhat, a jogviszonyból törlődnie kell.

[111] A szabályozás alkalmazásának eredményeként nem válik a törvényi szabályozáshoz képest eltérő, azaz tisztességtelen ÁSZF a jogviszony részévé, hanem éppen ennek eredményeként (az EUB C-118/17. sz. ítélet indokolásának [56] pontjában megfogalmazott követelményeknek megfelelően) kerül olyan helyzetbe a fogyasztó, mint ha a tisztességtelen kikötés nélkül került volna.

[112] A II.r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében hangsúlyozta, hogy a felperesi érvelés alaptalanságát igazoló C-932/19. EUB döntésnek a korábbi joggyakorlatot pontosító és módosító rendelkezései a korábbi EUB ítéletekkel nem írhatók felül.

[113] A C-932/19. ítélet [49] pontjában maga az EUB fogalmaz úgy, hogy „a bíróság pontosította” a korábbi joggyakorlatot a tisztességtelen kikötések nélküli teljesíthetőség és az uniós jog által kijelölt korlátoknak való megfelelés körében, és ennek alapján deklarálja, hogy nem a fogyasztó akarata vagy a fogyasztó számára kedvezőség a fő szempont a szerződés fennmaradásának lehetsége vizsgálata körében.

[114] A fellebbezés alaptalan.

[115] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból helytálló jogi következtetést levonva utasította el a felperesek kereseti kérelmét.

[116] Az ítéltábla az érdemi döntés indokaival is egyetértett, azok szükségtelen ismétlését mellőzve - a fellebbezésben foglaltakra tekintettel - az alábbiakat emeli ki.

[117] Az ítéltábla – a Kúria korábbi döntéseiben (Gfv.VI.30.314/202/17.) kifejtettekkel egyező - álláspontja szerint a DH1 tv. 3. § (2) bekezdése, amely szerint az árfolyamrés semmis kikötése helyébe mind a folyósítás, mind a törlesztés tekintetében az MNB hivatalos devizaárfolyamának alkalmazását előíró rendelkezés lép, az rPtk. 231. § (2) bekezdését egyértelműsíti, és a különmű árfolyamok alkalmazásából fakadó tisztességtelenség kiküszöbölésére szolgál.

[118] Ez a jogszabályi rendelkezés nem áll ellentétben az EUB C-932/19. számú ítélettel sem, amely az érvénytelenség jogkövetkezménye körében – akár a fogyasztó akarata ellenére is - alkalmazhatónak ítéli a nemzeti jog azon diszpozitív szabályát, amely akként küszöböli ki a tisztességtelen kikötések következtében fennálló értéktolódást – az így előállt jogalap nélküli gazdagodást - , hogy ezzel lényegében lehetővé teszi azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását, mely a tisztességtelen kikötés hiányában lett volna.

[119] Az ítéltábla kiemeli, hogy a tisztességtelenség nem abból fakad, hogy a kölcsönszerződés átváltási mechanizmust alkalmaz, mivel ez a deviza alapú hitelezés szükségképpen eleme, hanem a tisztességtelenséget az okozza, hogy az átváltási mechanizmus különmű árfolyamokat alkalmazott, amely a pénzügyi intézet számára olyan többletbevételt eredményezett, ami mögött a részéről nem volt ellenszolgáltatás.

[120] A szolgáltatás és ellenszolgáltatás közti tisztességtelen értéktolódást a DH1 tv.3. §. (2) bekezdése a Nemzeti Bank középárfolyamának alkalmazásával korrigálta, és azáltal, hogy a különbözet visszafizetésére is kötelezte a jogszabályi rendelkezés a pénzügyi intézetet, kiküszöbölte a jogalap nélküli gazdagodásból fakadó hátrányt, és helyreállította azon jogi és ténybeli állapotot, amely a tisztességtelen kikötés nélkül állt volna fenn.

[121] Az árfolyamrész kikötésének érvénytelensége a DH törvényekkel – az uniós jog sérelme nélkül - kiküszöbölhető, így a felperesek erre hivatkozással előterjesztett kereseti kérelme alaptalan

[122] Helyes álláspontot foglalt el az elsőfokú bíróság az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses kikötés tisztességességének/ tisztességtelenségének kérdésében is.

[123] A felhívott jogszabályi rendelkezések - a Hpt. 203.§. (6)-(7) bekezdései, a 6/2013.PJE és a 2/2014. PJE határozatok - a pénzügyi intézetre rótták azt a kötelezettséget, hogy az un. tipizált fogyasztó számára érthetővé tegye az árfolyamkockázat vagyoni következményeit, és azt is, hogy ennek hatásait teljes mértékben viselnie kell.

[124] A jelen esetben a tájékoztatás pénzügyi intézet által alkalmazott módja, azaz - a felperesek előtt a szerződéskötést megelőzően feltárt üzleti kockázatokra való figyelemfelhívás a külön okiratba foglalt kockázatfeltáró nyilatkozattal, majd pedig a felperesek szerződés megkötésével egyidejű nyilatkozatának beszerzése a korlátlan kockázatviselésről a szerződés V/4. pontjába foglalva – a szerződéskötés következményeinek kellő idejű, az EUB ítéleteiben megfogalmazott kritériumoknak megfelelő megismerhetőségét biztosította.

[125] Mind a kockázatfeltáró nyilatkozat, mind a szerződés V.4.pontja a megismerhetőségéből és a szerkezeti elhelyezéséből adódóan is az alaki és tartalmi szempontú érthetőség elvárásának is megfelelt.

[126] Az adott tájékoztatás a tipizált fogyasztó számára világos és érthető volt, ugyanis tartalmazza, hogy az árfolyam bármikor, bármilyen mértékben változhat, és utal arra is, hogy ennek következtében a törlesztőrészlet forintösszegének előre meg nem állapítható mértékű változása is bekövetkezhet. A tájékoztatás a szükséges és egyben elégséges mértékben rávilágít az árfolyamkockázat alapvető közgazdasági összefüggéseire is, rögzíti, hogy a forint árfolyamának gyengülésével tehát a törlesztőrészletek forintban megfizetett ellenértékének akár jelentős mértékű megváltozására is számítani kell. Egyértelmű volt a tájékoztatás abban a körben is, hogy az árfolyamkockázat vagyoni hatásait teljes mértékben az adósok viselik, a felelősségük e tekintetben nem korlátozott.

[127] Az ítéltábla nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a jelen esetben nem csupán az árfolyamkockázati tájékoztatás megtörténtének szabványzáradékkal való aláírására, azaz a tudomásulvétel pusztán formális elismerésére került sor a felperesek részéről; hanem több, mint 3 héttel a szerződéskötést megelőzően a kockázatfeltáró nyilatkozatban, majd magában a szerződésben is kifejtett, megfelelő tartalmú tájékoztatás megismerését és tudomásulvételét ismerték el.

[128] A felperesek tehát nem egy általános nyilatkozatot tettek arról, hogy tájékoztatást kaptak, hanem a megfelelő tájékoztatás konkrét tartalmának elolvasását és megértését ismerték el az aláírásukkal.

[129] A perbeli árfolyamkockázati tájékoztatást - az irányadó, és a fentiekben már hivatkozott EUB döntések tükrében - értékelve az állapítható meg, hogy a tájékoztatás az árfolyamkockázat várható gazdasági következményeire és azok lehetséges bekövetkeztére összefoglaló jelleggel figyelmeztet, és ezzel megfelelő információs bázist teremt ahhoz, hogy a fogyasztó (a felperesek) megfontoltan dönthessenek a kölcsönfelvételről.

[130] Az ítéltábla a Kúria korábbi ítéleteire (Gfv. VII. 30.301/2020/14., Gfv.VI.30.030/2021/6.; Gfv.VI.30.127/2021/5.), valamint a 2023. január 31-én kelt Gfv.III.30.061/2022/5. számú döntésre utalással - és az abban foglaltakkal egyetértve - hangsúlyozza, hogy az egyedi eset körülményeinek mérlegelése mellett a Kúria gyakorlata változatlan a perbelivel azonos tartalmú tájékoztatások megfelelősége tekintetében.

[131] A jelen esetben nem nyert bizonyítást a fenti határozatban tükröződő, irányadó gyakorlattól eltérő döntés meghozatalára alapot adó tényállási elem (pl. írásbelitől eltérő szóbeli tájékoztatás).

[132] A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp.253.§. (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[133] Az eredménytelenül fellebbező felperesek a rPp.78.§. (1) bekezdése alapján kötelesek viselni az alperesek másodfokú perköltségét, amelynek összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §. (2) bekezdés a) pontja (5) és (6) bekezdései alapján hozzávetőleg az elsőfokú eljárásra megítélt összeg felében állapított meg.

[134] A feljegyzett fellebbezési illeték – a felperesek költségkedvezményére tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.-14. §. alapján az állam terhén marad.

Győr, 2023. április 5.

Dr. Maurer Ádám sk.
sk.

Dr. Sarmon Hedvig sk.

Dr. Mészáros Zsolt

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró